

บริษัทการค้าระหว่างประเทศ : ถึงเวลาแล้วที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง

การค้าระหว่างประเทศ เป็นธุรกิจ ที่มีความสำคัญยิ่งต่อฐานะทางการเงินของ ประเทศ ในระยะหลายปีที่ผ่านมา การค้าระหว่างประเทศของไทยตก เป็นฝ่ายเสียเปรียบแก่ ต่างประเทศมาโดยตลอด ความคิดในการแก้ปัญหาดุลการค้าของประเทศ เกิดขึ้นมาตามลำดับ แต่ก็ยังไม่มีเครื่องมือในการแก้ปัญหาอย่าง เป็นรูปธรรม จนกระทั่งมีการพิจารณาวิธีการแก้ปัญหา ของหลาย ๆ ประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในญี่ปุ่นและ เกาหลีใต้ ซึ่ง เคย เป็นประเทศที่ต้อง ประสบกับปัญหามาก่อน แต่สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้สำเร็จลุล่วงมาด้วยดี เครื่องมือใน การแก้ปัญหาของประเทศดังกล่าว ก็คือ บริษัทการค้าระหว่างประเทศนั้นเอง เมื่อมีข้อ เสนอแนะว่าธุรกิจนี้จะช่วยแก้ปัญหาได้ ทางการเงินให้การสนับสนุนทันที โดยคณะกรรมการส่งเสริม การลงทุน (B.O.I) ได้ประกาศส่งเสริมการลงทุนตั้งแต่ปี 2521 เป็นต้นมา และมีผู้สนใจขอ รับการส่งเสริมการลงทุน เป็นจำนวน 21 ราย แต่ปรากฏว่ามีผู้สนใจสามารถเปิดดำเนิน กิจการได้เพียง 12 ราย เท่านั้น หลังจากที่เปิดให้การส่งเสริมการลงทุนมาระยะหนึ่ง ก็มี การยกเลิกการส่งเสริมการลงทุน สำหรับธุรกิจนี้ เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เห็นว่ามีจำนวนมากเกินไป และ เพื่อให้การดำเนินงานของบริษัทดังกล่าวมีประสิทธิภาพ จึง จำกัดจำนวนของธุรกิจนี้ไว้แค่นั้น

ถ้าหากจะพิจารณา เปรียบเทียบระหว่างบริษัทการค้าระหว่างประเทศของไทยกับ ญี่ปุ่นและ เกาหลีใต้แล้วจะพบว่าบริษัทการค้าระหว่างประเทศของไทย เป็นธุรกิจที่ทำการค้า ภายในประเทศ เป็นหลักและยังไม่มีประสบการณ์ในการส่งออกพร้อมกับการนำ เข้ามากนักประกอบ กับบริษัทการค้าระหว่างประเทศของไทย ไม่มีวิวัฒนาการการจัดตั้งแบบ เป็นธรรมชาติ ดังนั้น แผนนโยบายและความคิดในการดำเนินงานจึงแตกต่างกัน ไม่เพียงแต่ เท่านั้นบริษัทการค้า ระหว่างประเทศของไทย ยังมีการเร่งรัดให้เติบโตอย่างรวดเร็ว โดยทางการสร้างสิ่งจูงใจซึ่ง ก็ไม่ประสบความสำเร็จนัก อีกทั้งบริษัทการค้าระหว่างประเทศของไทยยังไม่มีพื้นฐาน และ ประสบการณ์ เหมือนบริษัทการค้าระหว่างประเทศของประเทศอื่นที่ เคย เคย เป็นบริษัทนำ เข้า- ส่งออกอยู่แล้ว และได้รับการคัดเลือกขึ้นมาให้ เป็นบริษัทการค้าระหว่างประเทศ

จากผลการดำเนินงานของบริษัทการค้าระหว่างประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2522-

2525 ปรากฏว่ามีการส่งออกได้ดังนี้

ปี	มูลค่าการส่งออกของบริษัทการค้าระหว่างประเทศ (ล้านบาท)	ร้อยละของการส่งออกทั้งหมด
พ.ศ. 2522	1,138.3	1.05
พ.ศ. 2523	2,390.4	1.79
พ.ศ. 2524	4,200.6	2.75
พ.ศ. 2525	5,342.5	3.40

แม้ว่าการส่งออกของบริษัทการค้าระหว่างประเทศจะยังมีมูลค่าไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับ การส่งออกทั้งหมดของประเทศ แต่ก็ยังมีแนวโน้มที่แสดงให้เห็นว่ามีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ยประมาณปีละ 1,000 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.6 ต่อปี

เมื่อพิจารณาถึง โครงสร้างการส่งออกสินค้าประเภทต่าง ๆ ตามบัญชีสินค้าที่ทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด ในช่วงปี 2522-2524 จะพบว่า การส่งออกของบริษัทการค้าระหว่างประเทศตามบัญชีที่ 1, 2 และ 3 คิดเป็นสัดส่วน เฉลี่ยประมาณร้อยละ 60 23 และ 17 ตามลำดับ ซึ่งบริษัทการค้าระหว่างประเทศของไทย มีพื้นฐานในการส่งออกตามบัญชีที่ 1 อยู่แต่ก่อนแล้ว จึงมีผลทำให้มูลค่าการส่งออกของบริษัทการค้าระหว่างประเทศทั้งระบบเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมากดังได้กล่าวมา

ในด้านการใช้สิทธิประโยชน์ของบริษัทการค้าระหว่างประเทศนั้น มีการใช้สิทธิประโยชน์ด้านการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าและภาษีการค้า สำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก รวมทั้งการยกเว้นภาษีการค้าให้แก่ผู้รับจ้างทำของสำหรับส่งออกให้แก่บริษัทการค้าระหว่างประเทศ นับ เป็นสิทธิประโยชน์ที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกมากที่สุด ส่วนสิทธิประโยชน์ที่ได้รับต่ำมาก ได้แก่ การหักค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับการโฆษณา การออกไปหาตลาดในต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสาขา และค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน เพื่อติดตามผลการค้าในต่างประเทศ

สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ธุรกิจบริษัทการค้าระหว่างประเทศของไทยยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายพอสรุปได้ดังนี้

1. เจ้าของกิจการยังขาดประสบการณ์ในด้านการส่งออกและนำเข้าพร้อม ๆ กัน
2. การควบคุมด้านคุณภาพการผลิตยังมีปัญหา

3. บริษัทการค้าระหว่างประเทศยังขาดการจัดระบบด้านการวิเคราะห์ตลาด

และการหาข่าวสาร

4. โรงงานและผู้ผลิตขนาดย่อมยังไม่เชื่อมั่นต่อบริษัทการค้าระหว่างประเทศนัก
5. บริษัทการค้าระหว่างประเทศยังมองผลประโยชน์เฉพาะบริษัทตัวเองมาก

กว่ามองผลประโยชน์ของส่วนรวม

6. คุณดการณ์ทางการค้าที่จะทำเพื่อชาติยังไม่หนักแน่นพอ
7. สิ่งจูงใจที่ทางการเสนอให้ไม่เอื้ออำนวยต่อกิจการนี้ อย่างเพียงพอ
8. การกำหนดเงื่อนไขในการส่งออกสินค้าตามบัญชีต่าง ๆ ควรคำนึงถึงข้อ

เท็จจริง เป็นหลัก

9. ความร่วมมือของทางการที่มีต่อบริษัทการค้าระหว่างประเทศยังมีอยู่น้อย
10. ผู้ดำเนินกิจการยังขาดความเข้าใจในด้านการปฏิบัติและเป้าหมายของทางการ

สำหรับการให้การส่งเสริมการลงทุนของทางการพอสรุปได้ดังนี้

1. จะให้การส่งเสริมเฉพาะบริษัทที่เป็นของคนไทย ซึ่งมีผู้บริหารเป็นคนไทย.

ไม่ใช่บริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย แต่เป็นของและควบคุมโดยคนต่างด้าว

2. เป็นบริษัทที่มีเงินลงทุนมากและสามารถทำธุรกิจขนาดใหญ่พอสมควรได้ ทั้งนี้

เพื่อให้มีพลังในการบุกเบิกตลาด

3. เป็นบริษัทที่เมื่อถึงเวลาอันสมควรมีการกระจายหุ้น และเปิดโอกาสให้ประชาชน

ทั่วไปเข้าร่วมเป็นเจ้าของ

4. เน้นหนักการส่งสินค้าชนิดใหม่ไปจำหน่ายต่างประเทศ

เงื่อนไขการส่งเสริม

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนด เป็นเงื่อนไขของการส่งเสริมว่า บริษัท

การค้าระหว่างประเทศ จะต้อง :

1. มีทุนจดทะเบียน เป็นของผู้มีสัญชาติไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 กรรมการบริษัท

และผู้บริหารจะต้อง เป็นผู้มีสัญชาติไทยทั้งสิ้น

2. มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 30 ล้านบาท และเพิ่มเป็นไม่น้อยกว่า 50

ล้านบาทภายใน 3 ปี

3. มีข่าวด้านข้อมูลการตลาดและการปฏิบัติงานในต่างประเทศ

4. จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ภายใน 5 ปี

5. ส่งออก เป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่าจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดตามหลักเกณฑ์การ

คำนวณมูลค่าที่คณะกรรมการกำหนด

สิทธิประโยชน์

1. สำหรับวิธีการส่งเสริมบริษัทการค้าระหว่างประเทศนั้น เห็นกันว่าควรส่งเสริมภายใต้กรอบของการส่งเสริมการลงทุน โดยมีพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2529 เป็นแกนสนับสนุนด้วยมาตรการด้านกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย

2. นับเป็นครั้งแรก และครั้งเดียวที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งโดยลำพังแต่หน่วยเดียวไม่มีมาตรการและพลังพอที่จะประสานมาตรการส่งเสริมเข้าด้วยกัน มีผลให้บริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริม ได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษีอากร สินเชื่อ และการแลกเปลี่ยนตราต่างประเทศพร้อมกันไป

3. จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน บริษัทการค้าต่างประเทศได้รับการยกเว้นภาษีอากรวัตถุดิบนำเข้า และภาษีการค้าวัตถุดิบที่ซื้อภายในประเทศ

4. จากกระทรวงการคลัง ได้รับการยกเว้นภาษีการค้าสำหรับสินค้าที่ส่งออก ภาษีการค้าขายหน้าหรือตัวแทนการส่งออกและการอนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายในการตลาดต่างประเทศ เป็น 2 เท่าที่จ่ายจริง เป็นเวลา 5 ปี

5. จากธนาคารแห่งประเทศไทย ได้รับวงเงินในการรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงิน ที่เกิดจากการส่งออกเพิ่มขึ้นจากกรณีทั่วไปอีกร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 90 ของจำนวนเงินตาม L/C ร้อยละ 80 ของจำนวนเงินตามสัญญาซื้อขายหรือคำสั่งซื้อ ร้อยละ 100 ของ B/E ร้อยละ 60 ของมูลค่าสินค้าในใบฝากสินค้าพร้อมกับได้รับอนุญาตให้เปิดบัญชี เป็นเงินตราต่างประเทศได้จำนวนหนึ่งใน 6 ปีแรกของการเปิดดำเนินการ

การอนุมัติการส่งเสริม

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ประกาศกำหนดให้กิจการบริษัทการค้าระหว่างประเทศ เป็นกิจการที่อยู่ในข่ายได้รับการส่งเสริม เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2521 เปิดการส่งเสริมอยู่ประมาณ 2 ปี 5 เดือน และได้ประกาศระงับการส่งเสริมไว้เป็นการชั่วคราว ตั้งแต่วันที่

2 มีนาคม 2524 ได้อนุมัติให้กาส่งเสริมไปทั้งสิ้น 21 บริษัท ในจำนวนนี้ได้ถูกยกเลิกและเพิกถอนการส่งเสริมไป 9 บริษัท เหลือที่เปิดดำเนินการได้อยู่ในปัจจุบัน 12 บริษัท ซึ่งทยอยเริ่มเปิดดำเนินการดังนี้

<u>ปี</u>	<u>จำนวนบริษัท</u>
พ.ศ. 2522	2
พ.ศ. 2523	2
พ.ศ. 2524	3
พ.ศ. 2525	1
พ.ศ. 2526	2
พ.ศ. 2527	2
รวม	12

ผลการดำเนินการ

จากการตรวจสอบการดำเนินการของบริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมว่า สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขเพียงใด พบว่า

1. อัตราส่วนการถือหุ้นและการบริหารบริษัท ถือหุ้นโดยผู้มีสัญชาติไทย และบริหารโดยคนไทยถูกต้องทุกบริษัท
2. จำนวนเงินทุนจดทะเบียน จำนวนไม่น้อยกว่า 30 ล้านบาทใน 3 ปีแรก ถูกต้องทุกบริษัท เพิ่มเป็นไม่น้อยกว่า 50 ล้านบาท ถูกต้อง 5 บริษัท ยังไม่เพิ่ม 3 บริษัท ยังไม่ครบ 3 ปี 4 บริษัท
3. การจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ครบ 5 ปีแล้ว 4 บริษัท จดทะเบียนแล้ว 1 บริษัท ที่เหลืออีก 3 บริษัท ยังไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไข
4. ข่ายงานข้อมูลการตลาด ที่เปิดดำเนินการแล้ว 12 บริษัท 6 บริษัท ได้จัดตั้งสาขาหรือตัวแทนในต่างประเทศแล้ว ดังนี้

1 บริษัท	4 แห่ง
2 บริษัท	3 แห่ง
2 บริษัท	2 แห่ง
1 บริษัท	1 แห่ง

โดยเปิดสำนักงานสาขา หรือตัวแทนที่สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมัน ออสเตรเลีย ฮังการี และสิงคโปร์

5. เป้าหมายการส่งออก มูลค่าสินค้าที่ส่งออกโดยบริษัทการค้าระหว่างประเทศ ได้เพิ่มขึ้น ดังนี้ (ล้านบาท)

	2522	2523	2524	2525	2526
บริษัทการค้า	1,138	2,390	4,200	5,429	7,624
ทั้งสิ้น	<u>108,179</u>	<u>133,197</u>	<u>113,001</u>	<u>159,728</u>	<u>146,472</u>
ร้อยละ	<u>1.05</u>	<u>1.79</u>	<u>2.75</u>	<u>3.40</u>	<u>5.21</u>

ซึ่งจากจำนวน 12 บริษัทที่สามารถส่งออกไม่ต่ำกว่าจำนวนขั้นต่ำได้ตลอดมา ทั้งจำนวนมูลค่า การส่งออกทั้งสิ้น และตามบัญชี 3 มีเพียง 5 บริษัทเท่านั้น

รายชื่อบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมกิจการค้าระหว่างประเทศ

1. บริษัทค้าสากลซิเมนต์ไทย จำกัด
2. บริษัทสหยูเนียน จำกัด
3. บริษัท เอส. เอ็มอิน เคอร์เนชั่นแนว เทรดตั้ง จำกัด
4. บริษัทยู เอ็มอิน เคอร์เนชั่นแนลคอร์ดเปอร์เรชั่น จำกัด
5. บริษัทโฮ ไสกออิน เคอร์เนชั่นแนว เทรดตั้ง จำกัด
6. บริษัทพี เมียร์อิน เคอร์เนชั่นแนล จำกัด
7. บริษัท ซี.พี.อิน เคอร์เนเทรด จำกัด
8. บริษัทหามาญุครอง เทรดตั้ง จำกัด
9. บริษัทเรน โบวอิน เคอร์เนชั่นแนล เทรดตั้ง จำกัด
10. บริษัท ทีแอนด์อิน เคอร์คอร์ปอเรชั่น จำกัด
11. บริษัท ทีบีไอกรุ๊ปอิน เคอร์เนชั่นแนล เทรด จำกัด
12. บริษัทงานทวี่อิน เคอร์เนเทรด จำกัด